

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HLÓFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám: 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

Tisztaság és jótékonyág.

Igy télidőn, kivált karácsony körül, minden városban azon fáradsz az összes jótékony egyesületek, hogy a szegény iskolás gyermekek részére viselt ruhákat gyűjtsenek, melyeket átalakítva rendszerint karácsonyfa ünnepélyek között adnak át a didergő apróságoknak. Maga a tény, hogy a ruhátlan kicsikéket felöltöztetik minden elismerésre méltó, de — engedelmet kérünk az őszinteségért — a gyermekek felruházásának eddig követett rendszere hibás. Hibás pedig azért, mert sem a gyermekek, sem a szegény sorsban levő szülők nincsenek tisztában a gyermekek öltöztetésének legelemibb fogalmával: a tisztasággal. Az a szegény gyermek, kit a jótékony meleg téli ruhával lát el, nem ismeri a fehérnemű váltás szükségességét, nem ismeri, mert aligha van egynél több fehér alsóruhája. Ez az egy ruha van rajta egész télen át. Ebben van nappal, ebben alszik éjjel, le nem veti mindaddig, míg le nem szakad róla, vagy olyan fekete nem lesz, mint a föld s olyan illatos, hogy messziről csavarja az ember orrát. A hosszas viselet következtében tele veszi magát izzadsággal, az utcák fel szálló pora, a kétes tisztaságú ágy-nemű szennye rárakodik s a testtel közvetlenül érintkező ruhadarab, melynek patyolatfehérnek kellene lennie, valóságos lerakódó és tenyésztő helye lesz a különböző betegségek bacillusainak, miazmáinak.

A szülők nem gondolnak vele, a gyermek még kevésbé.

Azok a jótékony egyesületek, melyek maholnap kiosztják az összehordott ruhácskákat, megbecsülhetetlen szolgálatot tennének, ha a felsőruhákon kívül pár darab alsóruhácskát is adnának a gyermekeknek, hogy legalább egy váltóruhájuk legyen, hogy egész télen egy alsóban járni ne legyenek kénytelenek. De még ennél is nagyobb értékű jótettet követnének el akkor, ha a ruhakiosztás alkalmával felvilágosítanák a gyermekeket s a velük rendszeren megjelenő szülőket arról, hogy mily fontos a gyermek ruhájának s testének tisztántartása.

Ez ugyan némileg az orvosi tudomány körébe vág, de tudnia kell minden anyának is, mert tisztaság nélkül gyermeket felnevelni határos a lehetlenséggel.

Temesvárt a jótékony nőegylet felkérésére maguk az orvosok tartanak előadásokat a gyermekgondozásról a szegénysorsu anyáknak. Amit a temesvári hölgyek s az ottani orvosok a közegészség érdekében megtesznek, megselekedhetik városunk jótékony egyesületei, orvosai is. Egy-egy vásárnap délután, mikor a szegény munkásoknak szabadidejük van, szép számú hallgatóságot lehetne összegyűjteni s esetleg a menhelyen begyakorolt dajkák s ott ápolt kisdedek igénybevételével illusztrálni a gyermekápolás minden csinját-binját. A nagyobb gyermekek ápolása már ebből önmagától is világos lesz a szülők előtt.

Mindenesetre sokkal több hasznát veszik így a kapott ruháknak a szülők és gyermekek egyaránt, mintha kezükbe adják a nekik szánt ruhát s elbocsájtják őket az Isten nevében.

Igy nagyobb értéke lesz az adománynak a gyermek szemében s nagyobb becse az előtt is, aki a jótetteket számon tartja.

A „Bácsmege“ okvetetlenkedik.

Néhány napja Méri tollából közöltünk cikket, mely a boróci jegyzőválasztásnál követett eljárás szabálytalanságait bírálja egészen tárgyilagosan. A „Bácsmege“, mely úgy lászik előszeretettel feleli a szabályt, hogy csak az tud jól tanítani, aki meg is tud különböztetni, e cikkből azt a képtelen következtetést vonja le, mintha mi váratlanul ugyanazon álláspontra helyezkednénk, melyet ő foglalt el, támadva a mostani kormány tagjait képtelen vádakkal, magasztalva a letűnt liberális aera immoralitását.

Igazán mosolygunk a Bácsmege logikátlan, minden judiciumot arcul csapkodó kapkodásain. Mindenekelőtt a cikkben Méri mond el tényeket, melyek elítélendők, s e tények kapesán, mint néppárti vezérember a helyi Kossuth-párt erőszakoskodásait itéli el, nem támadva a koalíció vezéreit. A koalícióban védi a saját igazát, amihez joga van, s amit megtesz alkotmánypárt, függetlenségi párt egyaránt. Aki ebből azt olvassa ki, hogy Méri egyes pártvezéreket támad úgy, hogy ebből a régi liberális aerára politikai előnyök keletkezhetnének, az érthet a zavarcsináláshoz, de a morálisan logikus politikához csak annyit, mint a hajdu a harangöntéshez.

Különösen elárulja járatlanságát a helyes következtetéseken alapuló ítélkezéseiben a Bácsmege azzal is, hogy minket, mint keresztény szociálistákat a koalícióhoz számít csak azért, mert lapunkban egy másik keresztény párt vezérembere is elmondhatja véleményét, amely azonban egyetlen szavá-

val sem fedi a Bácsmege liberális allűrjeit. Persze azt szeretné némely cikkében — hiszen mindig nem, ezt szívesen elismerjük — hogy mi keresztény politikáért küzdő politikai véleményének helyet ne adjunk, mert ez a politikus talán inkább néppárti, mint keresztény szociálista. Szétvonást akarna a keresztény politikában, mit azonban nem ér el.

Nem vitatunk többet, mert hiszen a Bácsmege csak gyermekies naivitással kockáztat meg oly megjegyzést, cikkünk leközlésének a kapesán, amely megjegyzést mindenki a maga kisded értékére szállíthat le, ismerve a Bácsmege liberálizmust védő cikkeit, s a mi irányunkat kezdettől fogva.

Amerikai levél.

A republikánus párt győzött. Taft és Scherman váltják fel a „Fehér-házban“ Rooseveltet és Fairbanks-et.

Az az aranyeső, amelyet a republikánusok a választás előtti utolsó napokban a kétes államokra zúdítottak, valamint a rengeteg sok ujság korrumpálása s a nagytőkék ijesztgetései ez idén is elérték a céljukat. A republikánus párt győzött. S bár alaposan megcsökkent népszavazattöbbséggel keresztülvitte ez idén is a jelöltjeit, Bryan mégis visszaszerzett a demokrata pártnak 5 államot, Nebreskát, Nevadát, Montanát, Missourit és Marylandot azok közül, a melyeket Parker elvesztett, de ez nem volt elegendő a győzelméhez. Mert a három döntő nagy államot, New Yorkot, Ohiot és Indianát elvesztette s ez a különbség épen elég volt arra, hogy ismét a republikánusoké legyen a diadal.

Ez a diadal azonban nem olyan, hogy zavartalanul örvendhetnének rajta. Mert míg egyetlen államot sem vesztek el a demokraták azok közül, amelyek már régebben is az övéik voltak, több államban, köztük Indianában is nagy vereséget szenvedett a republikánus állami tiktet s jóformán kivétel nélkül minden állam törvényhozó testületében jelentékenyen megszorodtak a demokraták.

„Gyilkosság nagyban“.

A demokrata nemzeti bizottság elnöke, Mack, mikor véleményt kértek a folyamatban levő szavazásokról, azzal hallgattatta el a kérdezősködőket, hogy: „az egész nem más, mint gyilkosság nagyban.“

Egyről-másról.

„It is a wholesale murder“. Ez gyilkosság nagyban — mondta Mack, a demokrata nemzeti bizottság elnöke, amikor a választásnak New York városi eredményét hírül vette. S igaza volt, amikor ezt mondta. S nem nehéz kitalálni, hogy kiket tart a „wholesale“ gyilkosság véghezvivőinek. Hiszen mindenki jól emlékezhetik még arra, hogy a demokrata konvención milyen körülmények közt foglalt Bryan mellett állást a hírhedt Tammany Hall. Szájáról-szájra járt egy Tammany-vezer mondása, hogy a Tammany Hall azért támogatja Bryan el-

nőkjelöltségét, hogy a választási küzdelemben a radikális demokráciát megbuktathassa. S tessék csak jól megnézni a new-yorki eredményt. Mig a választási nap az egész ország minden államában Bryan óriási térfoglalásáról tanuskodik, addig New-York város, amely 4 évvel ezelőtt 36 ezer többséget adott a Bryannál sokkal gyengébb Parkernak, a választáson minden várakozás ellenére kisebbségben hagyta Bryant.

Sok gyár és üzlet azzal ijesztette el a munkásait a demokráciát támogatásától, hogy hetekkel a választás előtt olyan tartalmu falragaszokat függesztett a falaira, miszerint, ha Bryan lesz elnökké választva, az illető gyár vagy üzlet csukni fog. Bryan szinte még a választás előtt értesült a nagy tőke ezen gyalázatos merényletéről, amelyet a polgárság politikai meggyőződése ellen intézett s ezt a tanácsot adta az ilyen módon fenyegetődő munkaadók alkalmazottainak, hogy menjenek el munkaadóikhoz és szólítsák fel olyan bánatpénzt is megállapító szerződés kötésére, amely azt tartalmazza, hogy az illető gyár vagy üzlet nem fog becsukni, ha ő elbukik és Taft győzedelmeskedik. Vajjon hány Taft-szavazónak van ilyen írás a zsebében?

Éhező gyermekek.

Hogy ebben a fölmagasztalt országban száz meg százezer olyan gyermek van, akinek még a mindennapi kenyere sincs meg — azt kevesen tudják.

Az iskolatörvény betartására örködő hatóság chicagói szuperintendense, Mr. Bodine megdöbbentő adatokkal szolgál erre nézve f. évi november 1-én kiadott jelentésében. „Az én legjobb tudomásom szerint, úgymond, Chicagóban legalább 15 ezer olyan iskolás gyermek van, aki szüleinek hiánya, vagy nyomorúsága miatt a lehető leghiányosabb táplálkozásban részesül s állandóan éheznek annak reménye nélkül, hogy éhségét valami tápláló étellel csillapítani tudja. A tanítók jelentése szerint, legalább 5000 gyermek minden reggeli nélkül megy az iskolába, ennél sokkal többnek pedig legfeljebb csak száraz kenyér jut.“ A megyei hatóság a mult télen több mint 11 ezer szegény agyonkoplalt gyermeket volt kénytelen étellel ellátni, hogy éhen ne vesszenek. A nyomorgóknak azonban ez által csak egy kis részén lett segítve, mert igen sokan inkább eltagadták inséges állapotukat, hogy nyomoruk a nyilvánosságra ne jusson. A többi nagy városban pedig még rosszabbak az állapotok, mint a nagy nyugati metropolisban, mert New Yorkra, Philadelphiarra, St. Louisra stb. még sokkal súlyosabban nehezedett a gazdasági válság, mint Chicagóra.

S mig szerte az országban tizezrével éheznek a szegény gyermekek, addig New Yorkban külön szakács főzi a legfinomabb ételeket egy milliomos külön lakosztályllyal és saját cselédséggel bíró pudlikutyájának.

Válási ok.

Lawrance Frigyes toledói lakos felesége azért válik az urától, mert ez kigunyolta oldalbordájának verselési tehetségét. A pör legérdekesebb része az, hogy költőné „nacsága“ azért kíván kárpótlást versgyűlölő urától, mivel a gunyolódás fölött való elkeseredés kiülte lelkéből a költői szellemet. Ha a bíró ur csak egy kicsikét is értene az igazi költészethez, visszaparancsolná urához a bomlott asszonyt s megtiltaná neki a további versfaragást. Tudnivaló ugyanis, hogy komoly tehetségű költőknél üldöztetés nem csökkenti, hanem még inkább növeli az írói hajlandóságot.

St. Paul Seminary, 1908. nov. 7-én.

Rickert Ernő,
theologus.

Keresztények csak keresztényeknél vásároljatok.

A szabadkai iparpártolás ellensége.

Olvasom, hogy a tegnapi városi közgyűlésen, dr. Fischer Jákó ur kifogásolta a tanácsnak az iparpártolás iránt tett javaslatát abból a szempontból, hogy az iparosok által rendezendő karácsonyi vásár és kiállítás a helyi kereskedőknek „épen karácsonykor“ csinál konkurenciát.

Nem tudom, a kereskedők megbizásából beszélt-e a dr. ur, vagy a maga véleményét tolmácsolta, de azt határozottan tudom hogy a helyi iparosok nem a tanács támogatásától tették függővé a kiállítás rendezését és hogy a kiállítást akkor is megtartanák, ha a városi tanács a fiskális ur tanácsát fogadta volna el. (De bebizonyította, hogy nem szorul rá.)

Elesen látó ügyvéd ur! Hát az a szempont nem tűnik szemébe, hogy a kereskedők évtizedeken át a mi ipari készítményeinket boltjaikban árulják és így nekünk állandó konkurenciát csinálnak? Vagy anyyira vagyunk már, hogy a kereskedő urak el sem ismerik az iparosoknak azt a jogát, hogy készítményeiket ő maga értékesítse?

Minden esetre, — köszönettel kell, hogy fogadja a kiállítást rendező bizottság a tanács támogatását, de micsoda áldozat 800 korona ilyen célra Szabadka városától, szemben azzal az áldozattal, amit pl. a mezőgazdaság fejlesztésére és a mezőgazdasági termékek értékesítésére már eddig áldozott?

Egy tanulságot levonhatnak az iparosok e fölhasználásából. Azt, hogy saját érdekük csak akkor lesz védve, ha minden iparos, mint tényező maga áll a tettek porondjára ott, hol saját sorsuk intézéséről van szó és ne bizzon másban, csak önmagában.

Célunk nem az, hogy kereskedőinknek konkurenciát csináljunk, de hogy megélhető törekvéseinkből csak egy szikrát is fölálldozunk oktatlanul az ő javukra, ezt csak akkor tehetjük meg, ha ők a saját megélhetésüket miérettünk oktatlanul feláldoznak.

Barth Henrik.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, akik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, tartozásukat beküldeni sziveskedjenek.

H I R E K.

Munkaközvetítés.

Két női cipészegéd, kik a francia sarok és a varrott munkákhoz értenek, állandó alkalmat nyerhet Walient József női cipésznél Zomborban.

Női szabósághoz angol munkára, tanonc felvételt Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő cégekhez.

Borbélyegéd kerestetnek Zomborba állandó alkalmazásra. Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Kályhastanonok kerestetnek négy évi tanulódőre, teljes ellátással Zomborba, Ugy István kályháshoz.

Fütanonközvetítés. Kerestetnek az újvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kéményseprő, könyvkötő, sütő, mézesbábos, kalapos, kőtélfontó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít.

Az újvidéki ker. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

November 21. A műpártolók körének táncosai egybekötött házi hangversenye Gaal siremléké javára, a kath. legényegylet dísztermében.

November 22. A katolikus legényegylet Katalin-bálya, saját helyiségeiben.

November 25. A filharmonikusok hangversenye a színházban.

November 28. és 29. Az apácák tanintézetének műkedvelői előadása a szent Erzsébet szobor alapja javára.

Országos vásár. Zombor november 22-dikén. — Bácsalmás november 22-én. — Szeged november 29-től kezdve egy hétig.

— **Tanügyi kinevezések.** A magyar királyi [vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Jankulov Boriszláv bajai állami tanítóképző intézeti segédtanárt a IX. fizetési osztályba rendes tanárrá, Wolszky Emilia szabadkai állami tanítóképző intézeti tanítónőt a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába, Csink Ilona szabadkai állami tanítóképző segédtanítónőt pedig a X. fizetési osztályba rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Zombor szab. kir. város római katolikus kegyuri bizottsága** f. hó 18-án tartotta évi közgyűlését a városháza nagytermében, mely alkalommal a városi törvényhatósági bizottság katolikus tagjai számmal jelentek meg, hogy megtárgyalják egyházuk évi ügyeit. Ez alkalommal sok apróbb tárgy mellett több fontos ügy is tárgyalás alá került. Az iskolasegélyezés összeg a legújabb iskolatörvénynek megfelelően felemeltetik s az évi deficit a kath. iskola alpból fedeztetik. A hullaházakra történt tulkiadások egyhangulag tudomásul vétetnek. A más vallásuak nevei a hitközségi adózók sorából töröltetnek. Az előző népiskolák, az egyházpénztár s az iskolaalap 1909. évi költségelőirányzata változatlanul elfogantatnak. Missió céljaira 500 koronát szavaznak meg s elhatározzák, hogy az amegy is sötét templomba villanyvilágítást vezetnek be, mely célra már 3000 koronával rendelkeznek is. A rókustemető kápolna tetejét és tornyát megjavíttatják s a temetőrendezést a már egyszer e célra kiküldött bizottság kötelességévé teszik.

— **Gaal siremlék bizottság.** Tegnap tájkörü értekezletet tartottak a Gaal siremlék bizottság megalakításának ügyében. Megválasztották védnöknek Bezeredy István, főispánt, díszelnöknek Biró Károly dr. polgármestert, elnöknek Martinovics Béla zeneszerzőt, jegyzőnek Aczél Henriket, pénztárosnak Lovas Mátyást. Ezenkívül felkértek a helyi egyesületeket, hogy a bizottságban egy egyesületi taggal képviseltessék magukat. Ha az egyesületek képviselőiket kijelölték s így a szoborbizottság magát kiegészítette, akkor megtartják az első érdelemleges ülést.

— **Dalárda Csantavéren.** Új élet kezd támadni Csantavéren is. Dalárdát alakítottak s tagokul be is léptek: ifj. Tóth Antal, Vintzer János, Vintzer Géza, Dankó Ferenc, Kukla Miklós, Szlavnicz Radó, Csillag Endre, Dankó József, Sepsi Péter, Szérencsei Károly, Pajor Péter, Firicz István, Varga Béla, Begyik János, Pility Mihály, Szendelbach János, Gáspár Jenő, Andrusek Ferenc és Probojsevič Jenő. A dalárda működési körébe felöleli a gregorianumot is.

— **A műpártolók köre Gaal siremlékéért.** A műpártolók körének a Katolikus Legényegylet dísztermében holnap, szombaton tartandó hangversenye iránt nagy az érdeklődés. E kör, melynek minden egyes tagja lelkesedéssel, tudással küzd a kör céljaiért mindinkább nagyobb elismerést vív ki magának. A holnapi, szombati hangverseny műsora egyébként a következő lesz: Felolvasás, tartja Lányi Géza. 2. Kuruc dalok, tárogatón játsza Nösz József. 3. Magyar toborzó, lejtik: Ováry Mariska, Nagy Irénke, Csifári Ella, Füzéresi Elvira, Vojnits Margitka, Czopkó Erzsike, Ognyanov Adriene, Lulics Mariska, Margit Olga, Antunovics Ferike. 4. Csikós tánc, lejtik az öt éves Kiss Annuska. 5. „Nőgyűlölő“ vigjáték 1 felvonásban. Szereplők: Ováry Emmuska és Kampós Jucika, Szuvájcsits Károly és Antal Gábor.

— **A Bácskai Napló panaszkönyvéből.** A Bercsényi utca elejét kikövezték, a Bercsényi utca utolsó harmadának vesztére. Mert ott, a hol a kövezés végződik, a Bercsényi és Katona-utcák keresztezésénél, általában tenger árasztja el az átjárókat. Ember legyen, aki megmeri kockáztatni az átlábalást. Tegnap egy kis lányka, tapasztalatlan fővel neki merészkedett a feneketlen pocsoljának, hogy átjuthasson a másik sorra, de ha néhány felnőtt ember halálmegevetéssel nem vállalkozik az életmentés nem munkájára, a kis ártatlant még ma is csaklyákkal kereshetnék a Bercsényi- és

Katona-utca keresztezésénél hullámzó tengerben, nem mert e tenger nagy, de mert mélyleges. Kérjük a mérnöki hivatalt, kegyeskedjék a tenger lecsapolását eszközölni vagy legalább is országos pályázatot hirdetni a lecsapolási tervek elkészítésére.

— **Szabálytalanságok nyomtatvány-szállításnál.** Zenta város számvizsgáló bizottsága megállapította, hogy a városi nyomtatvány-szállításnál visszaélések történtek. A vizsgálatot a legszűkebb mederben indították meg. Szakértőül Kabos Armin és Fekete Géza nyomdatulajdonosokat hívták meg.

— **A közöskönyha folyó hóban új helyiségbe költözvén az eddiginél több adag kiszolgálása lett alkalmassá téve.** — Felhívatnak az érdeklődők, hogy a felvételek naponta a déli órákban a konyha helyiségében, első kör Kovács-utca 331 sz. Winkler Dénes-féle házban eszközöltenek, hol a feltételek is megtudhatók. — **JA** vezetőség.

— **A bezdáni római katolikus Legényegylet** 1908-ik évi november hó 22-én saját helyiségében, pénztára javára, táncvigalommal egybekötött zártkörű Műkedvelői előadást rendez. Színe kerül: Kósza Jutka. Eredeti népszínmű dalokkal, 3 felvonásban. Irta Lukácsy Sándor. Rendező Horváth János. Szereplő személyek: Tausz Antal, Pfaff Lajos, Kleics Mátyás, Haba Lajos, Braun Mariska k. a., Vörös Gyula, Pöcz Erzsike k. a., Jäger Teruska k. a., Győri Etuska k. a., Kamocsay István, Kiss Lajos, Horváth János, Pfaff Mihály, Popánka Katica k. a., Verli József, Pinkert Mariska k. a. Koletár József, Lukics Sándor. Előadás után tánc.

— **Országos vásár.** Bácsalmás országos vására a hó 23-án, hétfőn lesz megtartva. Sertések felhajtása tilos.

— **Kettős szerencsétlenség Csonoplyán.** Egy nap két szerencsétlenség zavarta meg a csendes község nyugalma. Kaiser György jómódu gazda suhanc fia a kukorica darálónál babrált valamit, mikor egyszerre éles sikoltás rezzketette meg a levegőt. Az egyik lába véletlenül a kukoricadaráló kerék közé került s azt teljesen összeroncolt. Ugyanott Thebesz Antal kerényi lakos szintén véletlen szerencsétlenség folytán egy magas padláról esett le s a lábát törte. — Mindkettőt a zombori kórházba szállították. Kaiser György lábát amputálni kellett, ami a tegnapi nap folyamán sikerrel meg is történt. Thebeszt ápolás alá vették. Mindkettő túl van a veszélyen.

— **Gyilkosság a szépligeti bucsun.** Szépligeten — mint levelezőnk írja — november 15-én a szokottnál is zajosabban folyt le a bucsu. A jámbor németek a legcsendesebb „hupfert“ járták s legföljebb egyik a másikához a papucsát vágta néha tánc közben, hisz vannak azok olyan udvariasak és intelligensek, hogy tudják, miképp kell viselkedni egy bucsubálon, de annál több és nagyobb munkát adtak szilbácsi derék csendőrségünknek, Rozsnyai Mihály őrmester vezetésével, a szépligeti németeknél szolgáló tótlegények, akiket a keringő csak úgy lelkesített, mint akármelyik benszülőtet. Külömben Belicska János volt szilbácsi rendőr volt a nap hőse, ki többet öntve fel a garatra, összeszólkozott Angyal Mihállyal akinek egy pillanat alatt felhasította a hasát, úgy hogy az másnap, vagyis 16-án este ki is szenvedett. A tettes elszökött ugyan, de csendőrségünk csakhamar kézrekerítette Becker György szállásán, ahol a sertésöl háta mögé elrejtett 50 centiméter hosszú zsebkését, mellyel a gyilkosságot elkövette szintén megtalálták s azzal együtt a palánkai járásbírószág fogházába szállították.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyes ének és imakönyv az ifjuság számára Kersch Mihálytól. Egész vászonba kötve 80 fillér. Kapható a Szt. Antal nyomdában Szabadkán.

SZINHÁZ.

M ű s o r :

Szombat: Csókkirály.
Vasárnap: délután félhelyárral Szökött katona. Este rendes helyárral Tatárjárás.

A csendes Oceán szigetvilága

VOJNICH OSZKÁR utijegyzetei.

Eredeti fénykép felvételekkel.

Ára: fizve 10 korona, kötve 12 korona.

Most jelent meg az 1909-ik évre szóló

Mikszáth-féle ALMANACH

legkedveltebb magyar könyv pompás díszkötésben ára 2 korona. Kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésben

SZABADKÁN, FÖTÉR.

IRODALOM.

— **A Szent-István társulat rendes tagjainak könyvilletménye.** A múlt évben új rendszert kezdett a Szent-István Társulat a rendes tagjainak járó könyvilletmény kiadásában. Nem adott vaszkos, nagy munkát, hanem kis könyvecskéket, s eltért régi szokásától e könyvecskéik tartalmát illetőleg is. Ezekkel a kis terjedelmű munkákkal beállott annak a harcnak, mely a keresztény világnézet és ellenségeink között folyik, első tűzvonalába. Ezek a kis könyvek ugyanis csupa aktuális, folyton és mindenütt vitatott kérdéseket tárgyalnak s utbaigazítást nyújtanak a katolikus híveknek a szellemi harcok tengelyét alkotó kérdések helyes megítélésére. A múlt év kísérlete pompásan bevált. Több érdemes munka mellett a magyar szociológiai irodalomnak két gyöngye is napvilágot látott e sorozatban: Prohászka Ottokár és Giesswein Sándor könyvecskéi.

Az idej sorozat nem méltatlan folytatása a tavalyinak. Mind a két könyv fontos kérdéseket tárgyal Natter Antal a szabadakarat nagyfentossága, sokat vitatott és sok tévtannal elhomályosított kérdésében mutatja meg a katolikus álláspontot Jedlicska Ferenc pedig megvilágítja a társadalmi kérdések megoldását célzó filozófiai és szociológiai rendszereknek s az etikának kapcsolatát. Natter könyve sok tévelygőt utbaigazíthat, Jedlicskáé pedig egyenesen nélkülözhetetlen mindazoknak, akik próbálkoznak a szociális bajok orvoslásával, a kiknek érző szívét s tervező agyát foglalkoztatta e világ sok nyomorúságainak kérdése. Nincs a magyar irodalomban könyv, mely Marx elméletére nézve — pedig most ugyancsak sok kérdés megoldása forog e körül — jobban eligazítana az olvasót e műnél, — olyant is keveset ismerünk, mely világosabban mutatná a legújabb kor szociológiai rendszereinek betegségeiben a még jó katolikusoktól sem elítélt angol és német filozófiai és közgazdasági elméletek örökségét. Alap gondolatát, hogy a szociális megújulás csak a keresztény megújulásban lehetséges fel, minden ellenvetést eleve lehetetlenné tevő bizonyossággal domborítja ki.

A Szent-István Társulat új rendszerű rendes tagsági illetményeinek most már második évi sikere minden ajánlásnál szebben beszélő a gumentum ezen vallásos és hazafias intézmény támogatására. A rendes tagsági illetményhez tartozik könyvecskéken kívül a nyári hónap kivételével minden hó elsegégén megjelenő dr. Mihályfi Akos egyetemi tanár által szerkesztett Katolikus Szemle, a tagsági díj pedig egy esztendőre 10 korona. Jelentkezni lehet a Szent-István Társulat igazgatóságánál. (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.)

Általános meglepetést

kelt, hogy Szabadkán, Deák-utca, Krécsi A. Nándor könyvkereskedésében szépirodalmi újdonságok, zeneművek megjelenésük után azonnal kaphatók.

Most jelent meg! Műveltség könyvtárának VI. kötete a Társadalom. Félbőr kötésben 24 korona.

Kincses Kalendárium 1909. évre, a gyakorlati élet általános utmutatója, kemény kötésben ára: 2 korona.

Ifjusági iratok, meséskönyvek, képeskönyvek leszállított áron kaphatók.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Minthogy mindenkinek személyesen nem fejezhetem ki köszönetemet, kérem azokat, akik megboldogult édes anyám temetésén fájdalmunkat enyhítendő, megjelentek, fogadják részvétükért ez uton őszinte, hálás köszönetemet.

Szabadka, 1908 november 20.

Nagy Ferenc
és családja.

* Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

104

Komor vidék volt: sziklás, fenyves, zugó patak rohan a völgybe; hulló habjának csillogása a holdfényben látható volt; a jól csukódó ablakok nem engedték behatolni az est hűvösségét; a szoba levegője langyos volt, akárcsak a tavaszi alkonyé.

Oh! szólalt meg Kleopatra a boldogság hangján, oly fáradt vagyok! Nem bírom tovább! Ugy érzem, mintha már annyi erőm sem volna, hogy a kezemet megmozdítsam! De megelégedett vagyok, megelégedett! Milyen szép itt! Boldogok leszünk, akárcsak a tündérmesékben! És azután, ami örömet okoz azaz, hogy békességben vagyok mindenkivel.

Ulrik melléje ült: Kleopatra a vállára hanyatlott. Ez volt a menedékhelye, csak ott érezte jól magát.

— Látod, folytatta, megfogva férje kezét, igazad volt. Csak a házasságban lehettem boldog. Ki mondta volna valaha, hogy egykor majd ennyire szeretlek, hogy nélkülöd nem bírok élni! Azt képzeltem, hogy a szerelem gyengeség!

Megelégedett, gunyolódó, könnyed kacaj támadt az ajkain.

— Ellenkezőleg, ez az élet gazdagság! Mikor észrevettem, hogy szeretlek, annyi gondolat támadt a fejemben, hogy nem tudtam, mit csináljak velök. Hát te megérted-e ezt?

— Igen, igen! felelt Ulrik, feleségének ajkait keresve.

Kleopatra fáradtan megremegett.

— Ne, esedezem! Mikor megcsókolsz, mintha a szívem szünné meg dobogni; ha ez így tartana, azt hiszem megszűnnék lélegzeni... Várj, hadd mondjam el azt, amit gondolok!

Közelebb simult férjéhez, aki érezte Kleopatra szívének heves dobogását; azután a dobogás csendesedett, majd nagyon gyengévé lett.

— Jó leszel irányomban, ha majd Neutof grófról beszélek előtted, folytatta; nem kell féltékenykedned. Atya soha jobban nem szerethette gyermekét. És minő gyengédség volt részéről, hogy a fiatal lányok virágival ajándékozott meg! Hol van a kép?

Felemelkedett, szemével keresve a szent képet.

— A szobában, felelte Ulrik.

— Menj, hozd ide; akarod? Székre teszed, szemben velünk; így majd a képet, majd meg a völgyet csodálom meg.

Ulrik engedelmességedet és behozta a csodásan szép képet, mely úgy csillogott a hold sugaraiban, mint valamikor csillogtak abban a szobában, melyben most Neutof magányosan elmélkedett.

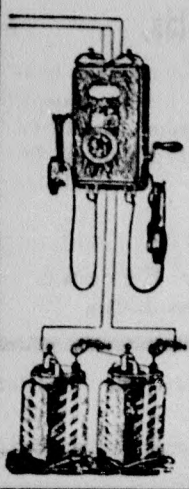

— Köszönöm, egészen boldog vagyok. Szólalt meg Kleopatra, elfoglalva előbbi helyét férje mellett, mikor ez visszatért hozzá; csakhogy nagyon is fáradt vagyok!

(Folyt. köv.)

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o
V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.
402-106-50

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.
Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.
Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

A MI IGAZ HITÜNK.
Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Köröczi Ernő zamatosságot magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteraturánkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden kath. könyvei közt, legyen az ifjú vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vázonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:
a Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezettél Szabadkán, Rákóczi-u. 20.

Kiadó lakások

1909. febr. 1-re 3 szobás udvari uri lakás villanyvilágítással és megfelelő mellékhelyiségekkel. Teljesen különálló és

1 udvari szoba konyhával.

Tudakozódhatni Schaffer Mihály, főgimn. tanárnál IV. kör, Pázmány-u. 37. szám alatt.

634-5-5

Van szerencsém a n. é. vevőközönségnek szíves tudomására hozni, hogy a saját méhézetemben a legjobb és legtisztább

MÉZEK

kaphatók kilógramonként a következő árak mellett:

Akácafaméz I.-ső rendű 1 K 40 f.
II.-od rendű 1 " 20 "
Vegyes virágméz I.-ső rendű 1 " — "

Teljes tisztelettel

Berkes András

méhész.

(a Városligettel szemben).

630 11-3

„Gépész“

című műszaki, hetenként megjelenő lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 8 kor, fél-évre 4 kor. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági kate villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek :: közé tartozik a ::

„SZÓIMÁDÁS.“

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 :: példányban jelent meg. ::

A „Szóimadás“ ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Lapunk kiadóhivatalában

megrendelhető:

HÁREMŰ.

Bácskai tárgyú regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előírt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekeltek anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatío sponsalium	50 drb	1
7	Kegyes alapítványok naplója	"	05	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv	"	06	27	Alapító levél	50 drb	1
8a	" " küliv	"	06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adósai számára	25 drb	1
9	Templompénztári napló	"	05	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompénztári számadás beliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" " küliv	"	06	31	Párbér napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Kötelezvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	"	40	34	Esketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35n	" " (német szöveg)	50 drb	1
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	"	40	35b	" " (bunyevác szöveg)	50 drb	1
17	Informatio de Capellanis	"	30	36	Jegyek anyakönyve (merített papír)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségeit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 július 1.

Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat m. sz. IGAZGATÓSÁGA.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában Szabadkán.